LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS
DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS TAUTYBĖS, KALBOS, KILMĖS IR PILIETYBĖS PAGRINDAIS VILNIAUS VIRŠULIŠKIŲ MOKYKLOJE TYRIMO

2019-08-21 Nr. (19)SN-118)SP-91

Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) 2019 m. birželio 13 d. gautas pareiškėjos (duomenys neskelbtini) (toliau – Pareiškėja) atstovės advokato padėjėjos Rūtos Globytės skundas, kuriame teigiama, kad Vilniaus Viršuliškių mokyklos (toliau – Mokykla) ketvirtoje klasėje mokosi Pareiškėjos sūnus, o antroje klasėje – dukra. Pastaruoju metu Pareiškėja jaučia priešišką nusistatymą jos atžvilgiu dėl to, kad ji nekalba lietuviškai. Ji nuolat girdi komentarus dėl to, kad ji su vaikais nekalba lietuviškai, jiems sunkiai sekasi lietuvių kalbos ir matematikos dalykai. Mokykla, būdama švietimo įstaiga, neužtikrina vaikams saugumo, apsaugos nuo užgauliojimo, fizinės ir psichinės prievartos. Pareiškėjai ne kartą buvo pasakyta pastaba dėl jos, kaip užsienietės, nemokėjimo kalbėti lietuviškai. Pareiškėjai nesuteikiama informacija, kurią ji privalo žinoti. Mokyklos mokytojai bendrauja tik su jos buvusiu vyru, vaikų tėvu. Tuo tarpu su ja vengia bendrauti, nors ir turi visas galimybes. Pareiškėja jaučiasi diskriminuojama tautybės ir kalbos pagrindais.

2019 m. birželio 18 d. raštu Nr. (19)SN-118)S-421 Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolierė A. Skardžiuvienė (toliau – Lygių galimybių kontrolierė) kreipėsi į Vilniaus Viršuliškių mokyklos direktorių, prašydama pateikti paaiškinimą dėl galimos diskriminacijos kalbos ir tautybės pagrindais bei atsakyti į klausimus: ar Mokyklos mokytojai ir Mokyklos administracija bendrauja ir teikia informaciją Pareiškėjai apie vaikų pasiekimus Mokykloje, jei ne, dėl kokių priežasčių, jei taip, kokiu būdu; kokiu pagrindu Mokyklos administracija priekaištauja Pareiškėjai dėl kalbos, kuria ji bendrauja su savo vaikais; ar tarp Mokyklos administracijos ir Pareiškėjos buvo kilusios konfliktinės situacijos, jei taip, išdėstyti visas su tuo susijusias aplinkybes.

Taip pat prašyta pateikti kitą, reikšmingą informaciją, susijusią su Pareiškėjos skunde išdėstytomis aplinkybėmis.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė:

2019 m. birželio 25 d. Tarnyboje gautame rašte Nr. 12-96 „Dėl informacijos pateikimo“ (toliau – Raštas) nurodyta, kad Pareiškėja ir vaikų tėvas atvedė savo vaikus į Mokyklą, teigdami, kad jie gali mokytis lietuvių ugdomąja kalba, nes prieš tai mokėsi Radviliškio Vaižganto progimnazijoje. Siekiant suteikti galimybę tęsti ugdymosi procesą, abu vaikai buvo priimti į Mokyklą. Vaikų priėmimo ir ugdymosi dokumentus užpildė tėvas, mokymosi sutartis pasirašė motina. Mokykloje tėvams buvo išduotas prisijungimo prie klasės dienyno „Tamo“ (toliau – Dienynas) kodas.

Prisijungę prie Dienyno, abu tėvai turėjo galimybę gauti visą informaciją apie vaikų ugdymosi rezultatus. Pagal Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo 4 str., Dienynas pildomas lietuvių kalba. Per 2018–2019 metus Pareiškėja ir vaikų tėvas apie sūnų buvo informuoti – 40 kartų, apie dukrą – 17 kartų. Mokytojai telefonu bei elektroniniu paštu bendravo tiek su motina, tiek su tėvu. Pareiškėjos sūnaus mokytoja nemoka anglų kalbos, bet mokytojų kvalifikaciniuose reikalavimuose mokytojams, dirbantiems lietuvių kalba dėstomoje mokyklose, užsienio kalbos mokėjimas nėra privalomas. Dukros mokytoja su Pareiškėja bendravo žinutėmis anglų kalba. Tėvo rašytame elektroniniame laiške direktorei buvo teigiama, kad abu tėvai darniai sutaria dėl vaikų auklėjimo, nuolat dalinasi informacija.

Rašte taip pat pažymėta, kad dukros ir sūnaus mokytojos teikdavo informaciją vyresniajam jų broliui, kuris atvesdavo ir paimdavo vaikus iš mokyklos.

2018 m. vasario mėn. Mokyklos specialistai atkreipė dėmesį į Pareiškėjos sūnaus specifinius poreikius. Tėvui parašius sutikimą dėl sūnaus gebėjimų įvertinimo, vertinimas buvo atliktas 2018 m. balandžio 5 d. Pareiškėja su išvadomis pasirašytinai atsisakė susipažinti teigdama, kad sūnaus į Pedagoginę psichologinę tarnybą neves, kadangi jis nesutiks. Nuo 2018 m. vasario 6 d. iki 2018 m. gegužės 21 d. sūnaus mokytoja Dienyne 16 kartų teikė tėvams informaciją: berniukas 10 kartų neatliko namų darbų, 3 kartus atėjo nepasiruošęs pamokoms, nes neturėjo reikiamų priemonių, 2 kartus atsisakė dirbti pamokų metu. Mokyklos psichologė buvo susitikusi su berniuko tėvu aptarti vaiko mokymosi sunkumus. Berniukui buvo parengtas individualus pagalbos planas, kuriame numatytos pagalbos mokiniui priemonės.

2018 m. vasario 4 d. Mokyklos psichologė kalbėjosi su tėvu dėl dukters emocinės būsenos, tačiau motina atsisakė duoti sutikimą psichologei bendrauti su dukra.

2019 m. spalio 2 d. buvo gautas pakartotinis tėvų sutikimas iš naujo atlikti sūnaus gebėjimų vertinimą. Su vertinimo išvadomis Pareiškėja buvo supažindinta. Posėdžio metu motinai vertėjavo anglų kalbos mokytoja, tačiau pasirašyti minėtą išvadą motina atsisakė. Mokyklos direktorė taip pat bendravo su motina anglų kalba, atsakė į visus jos pateiktus paklausimus. Visuose pokalbiuose su motina dalyvavo direktoriaus pavaduotoja, kuruojanti pradinio ugdymo programos įgyvendinimą.

Rašto rengėjų teigimu, komunikacija su mama (Pareiškėja) tiek administracijai, tiek pagalbos vaikui specialistams yra sudėtinga ne dėl kalbinio barjero, bet dėl skirtingo požiūrio į vaikų ugdymą bei auklėjimą, mokyklos teikiamų rekomendacijų suvokimą.

2019 m. rugpjūčio 12 d. Pareiškėja pateikė papildomą skundą, kuriame pažymėjo, kad Mokykla rekomenduoja jai vesti sūnų pas psichologą bei pasirašyti kažką ant lapelio, kurio turinys nebuvo jai išverstas į anglų kalbą. Be to, Mokyklos administracija nuolat kartoja Pareiškėjai, kad vaikai turėtų mokytis anglakalbėje mokykloje.

Minėtame skunde taip pat pažymėta, jog vaikai jaučia stresą mokykloje dėl to, kad Pareiškėja nekalba lietuviškai. Mokyklos administracija nepagarbiai elgiasi su ja, todėl Pareiškėja jaučiasi diskriminuojama kalbos, pilietybės, kilmės ir tautybės pagrindais.

2019 m. rugpjūčio 20 d. Pareiškėja pateikė atsisakymą nuo 2019 m. birželio 13 d. ir 2019 m. rugpjūčio 12 d. skundų, prašydama nutraukti šių skundų tyrimą.

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

Atsižvelgdama į Pareiškėjos 2019 m. rugpjūčio 20 d. prašymą nutraukti 2019 m. birželio 13 d. ir 2019 m. rugpjūčio 12 d. skundų tyrimą bei vadovaudamasi Lygių galimybių įstatymo 14 str., 29 str. 3 d. 1 punktu,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Nutraukti skundo tyrimą Pareiškėjos prašymu.
2. Su sprendimu supažindinti Pareiškėją, Vilniaus Viršuliškių mokyklos direktorių.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) arba apygardos administraciniam teismui.

Seimo kontrolierė
pavaduojanti lygių galimybių kontrolierių Milda Vainiutė